

N:o 172.

Af herr **A. P. Danielson**, om skrifvelse till Kongl. Maj:t med begäran om utarbetande af ändrade bestämmelser rörande grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande.

De bestämmelser, som ännu äro gällande i kongl. kungörelsen af den 11 maj 1855, angående grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande, torde i de flesta fall numera vara olämpliga och behöfva ändring.

Handel och näringar hafva sedan 1855 rätt väsentligt förändrats. Till följd af de många och bättre kommunikationsmedel, som sedan dess tillkommit, har varuvärdet utjmnats, så att samma vara betingar ungefär samma pris på vida större omkrets än förr. De i 1855 års kungörelse omförmälda »torgprisen» hafva numera icke den betydelse som då, enär handeln såväl i städerna som på landsbygden nu i de flesta fall sker genom uppköpare och återförsäljare eller så kallade mellanhänder och icke direkt emellan producenten och konsumenten.

Likaså torde bestämmelsen om priskuranternas upprättande vara olämplig, om ej rent af obehöflig, såsom endast förorsakande resor och besvär, utan att någon nytta dermed vinnes för den sak, som dermed afses. Skulle dock pröfvas nödigt att fortfarande hafva något förut uppgjort förslag till ledning för deputerade vid markegångstaxornas upprättande, torde sådana prisuppgifter lämpligen kunna uppgöras af de årliga taxeringsnämnderna, enär desse hafva till uppgift bestämmande af skatteförhållanden och deri äro

invalde män, som väl känna orten och de varupris, som varit i orten gällande, äfvenså män, som hafva som yrke icke allenast jordbruk utan annan näring, d. v. s. såväl räntegifvare som räntetagare. Att taxeringsnämnderna skulle väl komma att upprätta en sådan priskurant, omfattande hela det gångna året, men med ett medelpris för det första halfåret och ett för det senare, t. ex. för juli—december och januari—juni, förefaller mig alldeles tydligt, och som kronofogden måste närvara vid taxeringsnämndernas sammanträde, kan han lämpligen leda förrättningen och föra protokollet, som af nämnden justeras och underskrifves samt derefter af kronofogden insändes till Kongl. Maj:ts befallningshafvande. För städerna torde priskuranterna upprättas på enahanda sätt af taxeringsnämnderna derstädes — nemligen för det gångna året med ett medelpris för det förra halfåret och ett för det senare — och protokollet föras af kronans dervid närvarande ombud med enahanda åliggande som för kronofogden. De insända priskuranterna ordnas af Kongl. Maj:ts befallningshafvande, som beräknar och utför medelpriset deraf.

Jag anser vidare att de bestämmelser, som finnas och som berättiga kammaradvokatfiskalen att i sin helhet yrka ändring i de af landstingens deputerade upprättade markegångstaxorna, och kammarkollegii rätt att besluta efter godtfinnande en sådan ändring böra inskränkas och endast afse, då det kan gälla kronans rätt, ty med den ringa kännedom kollegium eger om varuprisen i de olika orterna utfalla sådana beslut ofta och i de flesta fall mindre tillfredsställande för att för orten vara ett lämpligt pris. Den enskildes rätt att anföra besvär öfver kammarkollegii beslut anser jag jemväl bör underlättas och de formaliteter, som kollegium vanligen föreskrifver, betydligt förenklas, samt skyldigheten att för kostnad och skada ställa borgen borttagas, derest icke kollegii beslutanderätt så inskränkes, som jag här ofvan antydt.

Likaledes torde vara skäl att de varor, som nu äro upptagna i de olika länens markegångstaxor, men som inom länen icke utgöra räntepersedlar eller beräknas mellan räntegifvare och räntetagare, uteslutas ur markegångstaxorna och att de sålunda förenklas.

Af nu anförda skäl vågar jag hemställa,

att Riksdagen ville i skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, det Kongl. Maj:t täcktes låta omarbета de bestämmelser, som förefinnas och äro gällande i kongl. kungörelsen af den 11 maj 1855, och möjligen öfriga

stadganden, som röra grunderna och sättet för markegångsprisens bestämmande i de delar och i det syfte jag här ofvan angifvit och så, att allt, som rör denna fråga sammanföres i en författning, äfvensom i möjligaste mån förenkling af markegångstaxorna, samt att Kongl. Maj:t tacktes, om möjligt, till nästa Riksdag afgifva förslag till förordning i ämnet.

Jag anhåller äfven att det utskott, till hvilket denna motion kan komma att remitteras, benäget måtte utförligare motivera och affatta det af mig här afsedda skrifvelseförslaget.

Stockholm den 22 februari 1888.

A. P. Danielson.

I förestående motion instämmer:

Nils Petersson.
